

Jan Bruinsma: 'Teelten leveren in een biologische werkwijze ook wel eens tekorten op, maar daarmee wellicht ook hogere prijzen.'

gedaan om te bemesten volgens de Albrecht-methode. Dit houdt in dat de verhouding waarin elementen in de bodem aanwezig zijn belangrijker zijn dan de hoeveelheid.'

Bruinsma draait samen met gangbare collega's mee in een studiegroep voor niet-kerende grondbewerking onder leiding van Sander Bernaerts. Ook is Bruinsma lid van Biowad, een vereniging van biologische akkerbouwers uit Friesland en Groningen. De vereniging houdt regelmatig bijeenkomsten of veldexcursies om de diepte van biologisch telen in te gaan.

Bemesten met grasbrok

De akkerbouwer houdt ook van uitproberen. Hij experimenteert met bladmeststoffen, bacteriologische middelen die de omzetting bespoedigen, het meten van sporenelementen in de plant en daar meer op sturen, maar ook met nieuwe dingen. Zo wil hij in 2021 de grond bijbemesten met gras-klaverbrok. Zien of de combinatie van eigen meststoffen verbouwen met het telen van vlinderbloemigen en groenbemesters voldoende stikstof oplevert en zodoende de aanvoer van dierlijke mest kan reduceren. 'De natuur zit vol met stikstof, eigenlijk zonde dat we die stikstof vanuit de planten niet veel meer benutten.'

Zijn stelregel is dat er veel oude kennis verloren is gegaan. 'De innovaties van de toekomst zijn de wijsheden van vroeger.' Die wijsheden probeert

hij weer op de radar te krijgen en te combineren met moderne technieken, zoals veredeling, precisietechnieken, gps voor het secuur planten en zaaien, maar ook intelligenter schoffelen en oogsten met moderne cameratechnieken. 'In de eerste jaren dat we biologisch waren, hebben we middelen ingeleverd tegen arbeid. De volgende stap is om met moderne technieken de menselijke arbeid er zo veel mogelijk uit proberen

met de natuur te werken. Ik zie het op mijn bedrijf als een groot experiment, waarin we ook geregeld op onze snuit gaan. Teelten zullen bij deze werkwijze ook wel eens tekorten opleveren, maar daarmee wellicht ook hogere prijzen. Dat we de bodems in staat stellen om weer gezond voedsel te produceren, waarin een scala van mineralen weer rijkelijk aanwezig is, weegt in mijn ogen ruimschoots op tegen de risico's. De natuur krijgt uiteindelijk altijd gelijk.'

'OUDE WIJSHEDEN COMBINEREN MET MODERNE PRECISIETECHNIEKEN IS VOOR MIJ DE TOEKOMST'

te krijgen.' Internet gebruikt hij volop, om informatie te vergaren, maar over te dragen. Zijn website www.bruinsmabio.nl geeft aan aardig kijkje op hoe het bedrijf probeert te werken.

Bruinsma: 'Er is voor wat betreft het vergaren en toepassen van kennis óver en de werking van de natuur nog een lange weg te gaan. Waar komen die slakken vandaan, waarom treedt aardappelziekte de ene keer veel sneller op dan de andere keer? Hoe hou je het onkruid slimmer weg? Noem het allemaal maar op. Maar ik ben ervan overtuigd dat we uiteindelijk in Nederland manieren vinden om weer veel meer

Durf te veranderen

Telen met de natuur in plaats van telen tegen de natuur. Hij hoopt dat gerenommeerde instellingen als Wageningen UR hieraan de komende jaren een grotere bijdrage leveren dan ze de afgelopen decennia hebben gedaan. 'Onderwerpen als strokenteelt, groenbemesters, ecoploegen, niet-kerende grondbewerkingen, het is allemaal kennis die bij biologische boeren vandaan komt en niet uit Wageningen. Daar vloeien de meeste gelden nog steeds naar onderzoeken voor gangbare landbouwmethodes. Ik hoop echt dat daar een kentering in komt. Dan zul je verstandig staan van wat er allemaal mogelijk is zonder chemie en kunstmest.' Hij citeert een Friese spreuk: 'It lân fan moarn, freget de moed fan hjoed.' Oftewel: het land van morgen vraagt de moed van vandaag.' Hij wil die boodschap graag meegeven aan al zijn collega-boeren. 'Durf te veranderen.'